

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Att. Anne Kristine Glinsvad, ankgl@mst.dk

Frederiksberg, den 27. september 2021

Jr.nr. 2021-11019. ISO BRO's Bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om affaldsdatasystemet

Formålet med affaldsdatasystemet er at få indberetninger om affaldsmængder og håndteringen heraf, hvilket er samfundsmæssigt uhyre vigtigt. Jo mere affald, der forberedes til genanvendelse eller genbrug, desto bedre. ISO BRO er imidlertid bekendt med, at flere kommuner og affaldsselskaber også indberetter genbrugsgenstande fra genbrugshjørner mv. som affald stik imod affaldsbekendtgørelsens definitioner og intentionerne bag den grønne omstilling af affaldssektoren.

Juraen

Et affaldsselskab har offentligt fortalt, hvordan de gør alt på en genbrugsplads til affald, inkl. genstande, som borgerne har placeret i et genbrugshjørne. Det på trods af, at borgerne jo åbenlyst markerer, at de tænker, at genstandene kan genbruges, når de placerer genstandene i et genbrugshjørne, og i affaldsbekendtgørelsen er det borgerens intentioner, der er afgørende for, om noget er en genbrugsgenstand eller affald. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen og Energistyrelsen har over en længere periode analyseret i dybden, om affaldsbekendtgørelsens regler giver mulighed for at anerkende, at borgerne ikke altid evner at skelne korrekt mellem det genbrugelige og affald, hvorfor noget af det, der havner i genbrugscontainere og poser til genbrugsbutikker vil kunne ses som husholdningsaffald. Men den grundige analyse har fastslået, at juraen er sådan, at alt, som borgere placerer i genbrugscontainere, i poser til genbrug og altså også i genbrugstelte og genbrugshjørner som udgangspunkt er genbrugsgenstande, fordi borgernes intentioner er afgørende i dansk lovgivning. Det er vigtigt at komme væk fra den nuværende vilkårlighed i indberetningerne og væk fra en nærliggende mistanke om, at visse kommuner skyder genevej til bedre forberedelses-resultater end den faktiske forberedelsesindsats berettiger til.

Det kan gøres enkelt og effektivt ved at indføje et nyt stykke i § 7, der behandler, hvilke genstande, der ikke skal indberettes: §7, stk x: "Tøj og ting, som borgere har placeret i et genbrugstelt, et genbrugshjørne eller en genbrugscontainer på en kommunal genbrugsplads, skal ikke indberettes, da disse genstande ikke er affald, da borgerne har den opfattelse, at de pågældende genstande kan genbruges, hvorfor der er tale om genbrugsgenstande og ikke affald", jf. affaldsbekendtgørelsens definitioner samt Miljøministeriets og Miljøstyrelsens konklusioner i en dybtgående analyse af, om man kan anerkende, at borgerne placerer husholdningsaffald i genbrugscontainere, poser til genbrug og lignende pga. et utilstrækkeligt overblik over grænsen mellem affald og genbrugsgenstande. Resultatet var, at alt som placeres i genbrugscontainere mv. skal betragtes som genbrugsgenstande.

Det foreslås endvidere, at Miljøstyrelsen i bilag 6, nr. 10 om genbrug præciserer, "at det er borgerens hensigt, der er afgørende for, om en genstand er affald eller genbrugsgenstand, hvorfor genstande i genbrugshjørner, genbrugstelte og genbrugscontainere ikke som udgangspunkt kan betragtes som affald, og hvorfor håndteringen af disse genstande hverken skal eller må indberettes som forberedelse af affald til genbrug i affaldsdatasystemet".

Behov for sortering, rengøring og omplacering gør ikke genbrugsting til affald

I affaldsdatabekendtgørelsens bilag 6 nr. 10 om genbrug nævner man, at kontrol, lettere rengøring og reparationer som en del af forberedelsen af affald til genbrug. Det er i sig selv korrekt. Men som sætningen står, kan den misforstås i retning af, at behovet for kontrol og lettere rengøring, før genbrugsgenstanden kan afsættes til genbrug, giver grundlag for at betragte disse processer som forberedelse af affald til genbrug, hvilket ikke er i overensstemmelse med juraen, jf. afsnittet ovenfor. Dertil kommer, at kommunerne skal være opmærksomme på, at kontrolopgaver, lettere rengøring og omflytninger mv. er en del af processerne i forbindelse med forberedelse af affald til genbrug og i forbindelse med forberedelse af genbrugsgenstande til afsætning til genbrug. Det kan illustreres ved den kæmpe indsats, som 30-40.000 frivillige ildsjæle i og omkring de frivillige genbrugsbutikker yder for at sortere, kontrollere, rengøre, omflytte og udstille genbrugsgenstandene, så folk får lyst til at købe dem til genbrug. Dette understreger, at behovet for kontrol og lettere rengøring mv. på ingen måde kan begrunde, at genbrugsgenstande gøres til affald. Og det skal stå klart i bilag 6. Det er affaldsbekendtgørelsens definitioner, dvs. borgernes hensigt, der er det afgørende ifølge Miljøministeriets og Miljøstyrelsens konklusion efter knap et halvt års analyse.

Supplerende registrering af indsamlede genstande til genbrug

Affald skal forberedes til genbrug. Genbrugsgenstande skal derimod ikke gøres til affald, som medtages i indberetningerne i affaldsdatasystemet! I forlængelse heraf ser ISO BRO et behov for, at man ved siden af affaldsdatasystemet etablerer et indberetningssystem for indsamlede genbrugsgenstande i genbrugshjørner og evt. genbrugscontainere på genbrugspladserne. Det giver relevant viden i forbindelse med det politiske ønske om genbrugshjørner på alle genbrugspladser. Det spiller også godt sammen med EU-kommissionens arbejde med et indberetningssystem, som kan anvendes i hele Europa for at belyse status for genbrugsindsatsen, inkl. den private og frivillige genbrugsindsats. Også af den grund er det vigtigt, at håndtering af genbrugsgenstande ikke indberettes i affaldsdatasystemet. Det er god skik, at samme mængde ikke tælles med to gange.

Ønsket om genbrugshjørner på alle genbrugspladser begrundes med ønsket om max genbrug. Derfor er det også afgørende, at politikerne kan følge med i, hvor store mængder, der indsamles i genbrugshjørner, og ikke mindst hvor stor en andel af denne mængde, som faktisk afsættes til genbrug. Succeskriteriet vil ikke være 100 % i lyset af borgernes utilstrækkelige evne til at skelne præcist mellem affald og genbrugsgenstande – hvilket også kendes fra den frivillige genbrugsindsats. Et supplerende system, hvor effekten af kommunernes og affaldsselskabernes genbrugsindsats dokumenteres, vil være nyttigt – også i forhold til at belyse fremtidens behov for effektmålinger på genbrugsområdet i Danmark og Europa. ISO BRO's medlemmer bidrager gerne, efter bedste evne, med relevante data, i de samarbejder, som man indgår i eller kommer til at indgå i, når private og frivillige genbrugsaktører får første ret til at udtage genstande fra genbrugshjørnerne, som kan afsættes til genbrug.

Venlig hilsen

Kenneth Kamp Butzbach

Generalsekretær